

og det er heller ikke Noget, som jeg har ytret mig imod; men saadanne Foll maae jo vel ogsaa kunne faae en Attest, der lyder som saa: „At der ikke er mig noget Ufordeclagtigt bekendt om N. N. med Hensyn til hans moralske Vandel eller Opførsel“ — eller hvorledes den nu kunde formes — „bevidnes herved.“ En Mand, som ikke kan faae en saadan Attest, der jo maaskee kan være affattet i endnu mere vage Udtryk, kan det ærede Medlem være rolig for, bør vi ikke paa nogen Maade give Lov til at gaae ind i Hæren. Naar det ærede Medlem, som det forekommer mig, hentydede til min militaire Stilling, saa maa jeg fralægge mig, at jeg her i mindste Maade skulde tage Hensyn til Hæren; jeg tager alene Hensyn til Befolkningen, og jeg ønsker, at det maa komme saa vidt, at hele dette Stillings- og Vytningsvæsen slet ikke maa blive benyttet, jeg ønsker, at alle de, Løddet falder paa, selv gaae ind i Hæren, hvad enten de ere rige eller fattige, og det er jo ogsaa det, som var den egentlige Mening med at indføre en almindelig Værnepligt. Det er for Befolkningens Skyld; at jeg ønsker, at Selskabet i Hæren bliver saa godt som muligt; det har alene været min Tanke, og jeg beder det ærede Medlem om at troe mig, naar jeg gjentager, at det alene er i Befolkningens Interesse, jeg har talt i denne Sag, og at der i min Udtalelse ikke har været Spor af Hensyn til Hæren.

Hjør: Jeg tvivler ingenlunde om, at det fuldkomne er den ærede Rigsdagsmands Mening, at det er i Befolkningens Interesse, men jeg troer ligegodt, at det er en forkeert Opfattelse deraf. Naar det ærede Medlem ønsker, at Alle skulde tjene i Armeen, saavel Rige som Fattige, som dertil befindes dygtige, da er jeg fuldkomne enig med ham, hvis vi kunne have Udfigt til at komme dertil; jeg skal ikke tillægge min Mening i saa Henseende stor Betydning, men jeg har talt om denne Sag med Mænd, som have overordentlig Indsigt deri, og de have forsikret mig om, at det ifølge vor hele Stilling neppe nogensinde vil komme dertil. Det skulde være mit høieste Ønske, om man kunde faae hele det tjenstdygtige Mandskab anvendt

paa den Maade, men naar Vytningen eksisterer, anseer jeg det for et Gode, at man letter Udgangen dertil saameget som muligt, og jeg troer paa ingen Maade, at man derved udsætter sig for at faae mindre moralskdygtige Personer. Men selv om det var Tilfældet, saa synes jeg netop, det ærede Medlem i Befolkningens Interesse maatte saameget mere søge at drage disse Personer, som jo dog ikke have begaaet saadanne Forseelser, at de derfor enten have faaet Forbedringshumsstraf eller Sigt, thi saa blive de jo ikke behandlede paa den Maade, men hvis Opførsel kun ikke har været den bedste, hen i Armeen. Jeg har selv været Dievidne til, at flere Personer ere, jeg kan næsten sige moralsk fordervede, traadte ind i Armeen, og at de ere traadte moralsk gode ud deraf, og jeg har ogsaa paa den Tid, jeg tjente i Militairetaten, været sammen baade med moralske og umoralske Personer; paa den ene Side havde jeg en Karl, som jeg gjerne skal indrømme kan have været meget umoralsk, og den, jeg havde paa den anden Side, var meget moralsk, og dog tjente vi i een Arme, og det gik meget godt. Som Følge deraf har jeg gjort den Erfaring, at Mange ved i længere Tid at være under denne strenge Disciplin fik en overordentlig stor Forbedring, og af den Grund troer jeg, det ærede Medlem vil gjøre Befolkningen en Tjeneste ved at lette Udgangen til, at disse Personer komme ind i den militaire Tjeneste, for derved at faae en bedre moralsk Dannelse, hvortil jeg overhovedet anseer Militairetaten for at være overmaade god.

Fallefen: Sa jeg skal villig indrømme, at det for de vedkommende Individuers Skyld ofte vil være et Gode, at de komme under den strengere Tugt og den Orden, der findes i Hæren, men jeg taler jo navnlig de Andres, de brave og honnette Karles Sag i Hæren. Det ærede Medlem var saa heldig at have en honnet Karl paa sin ene Side, om end en mindre honnet paa den anden, men sæt nu, at han havde været saa uheldig at have en mindre honnet paa hver Side! Det er ikke behageligt at dele Seng med og kort sagt staae i det intimeste Forhold til Foll, som ikke ere, som de bør være; det er vor Pligt at gjøre den personlige Skat, som vi